

ни, неутрализиращи, маскиращи и др. функционални мисии. Те са особено валидни например за онези роми, които са се „вертикализирали“ и чрез експлоатирането им изразяват нещо значимо за тях, а и за социалните им кореспонденти. От една страна, чрез подобни (афиширано или дискретно поднесени) предразсъдъчни послания те искат да придадат по-голяма стойност и резонанс на собствената си биографична одисея, на „социалния алпинизъм“, който са осъществили в житейския, образователно-културния и професионалния си път в пространството на обществото. От друга страна, тези предразсъдъчни послания могат в определени случаи да се тълкуват и като предпочитания към онези референтни, социално-етнично дефинирани конфигурации и структури, към които дадени роми имат известен афинитет. И тъкмо тези конфигурации и структури, взети дори и като етнично „облагрени“ човешки формации, те противопоставят на изконната си етнична общност, надарена сякаш с такива недостатъци, слабости и пороци, които не са или са много рядко присъстващи във физиономията на преферираните общности.

Разбира се, от споделеното току-що не следва да се правят прибързани обобщения и изводи, че „вертикализацията“ на ромите автоматично, неизбежно и еднозначно обуславя възприемането или употребата от тяхна страна на такива етнични или други социални предразсъдъци, за каквито ставаше дума по-напред. Нещо повече, възможен и реално осъществим в житейската практика е и обратният процес, при който „вертикализацията“ води до формиране, разширяване и рязко засилване на функционалната въздейственост на онези етнични предразсъдъци, например у някои роми, че тъкмо на основата на собствените си етнични преимущества, свойства, дарби и добродетели, в сравнение с „другите“, с „чуждите“, те са просперирали. При това са постигнали твърде много, като са преодолявали реално или въображаемо съществували бариери, в т. ч. издигнати и натрупани чрез етнични предразсъдъци, принадлежащи на „другите“, „чуждите“, етнично различните.

Следователно при анализа на етничните предразсъдъци както на ромите към „другите“, така и на последните към циганите винаги трябва да се прави опит да се „надникне зад оградата“ на външната феноменологичност и директна изказност. Необходимо е да се пре-